Хуану Соріано

Коли Алана й Озіріс дивляться на мене, то не можу помітити бодай найменшої удаваності чи нещирості. Алана дивиться на мене синіми очима, а Озіріс — зеленавими. Так само вони дивляться й одне на одного; Алана гладить чорну спинку Озіріса, а той підводить мордочку від блюдця з молоком і задоволено муркотить; жінка й кіт, у взаєморозумінні, недосяжному для мене — воно не розкривається перед моїми пестощами. З певного часу я відмовився прихилити Озіріса до себе, ми з ним добрі друзі, але між нами — нездоланна прірва. Та Алана — моя дружина, і відстань між нами зовсім інша; відстань ту Алана навряд чи помічає, але вона невіддільна від мого щастя, коли дружина дивиться на мене, коли дивиться мені в очі, як-от Озіріс, і посміхається, і промовляє без найменшої потайності, відверта в кожному порухові, в усьому, як у коханні, де вона стає, як і її очі — цілковито віддана, безмежно взаємна.

Дивно, але хоч я і відмовився проникнути в світ Озіріса, моє кохання до Алани не схоже на довершене взаєморозуміння відданого подружжя, на життя без таємниць. За цими синіми очима щось ховається, за промовленими словами, зітханнями й паузами вгадується інший вимір, проступає інша Алана. Я їй ніколи не казав цього, бо моє кохання не може дозволити бодай подряпини на вазі щастя, складеного з багатьох днів і років. Та я наполегливо дошукуюсь істини; спостерігаю за Аланою, але не шпигую, стежу, але не підозрюю; я закоханий у чудову незавершену статую, в недописаний рядок, у клаптик блакитного неба, видного з вікна життя.

Був час, коли здавалося, що музика приведе мене до Алани. Спостерігаючи, як вона слухала наші платівки Бартока, Дюка Елінгтона, Галь Кости, я наче проглядав її наскрізь, музика ніби знімала з неї шати, під якими знову виявлялася Алана, бо Алана не могла бути тільки жінкою, що завжди милосердно дивилася на мене, нічого не втаюючи. Поза Аланою, довкола неї я шукав Алану, щоб кохати її ще більше; і

якщо напочатку саме музика відкрила мені інших Алан, то згодом настав день, коли я побачив нову переміну в Алані, перед гравюрою Рембрандта; мов та гра хмарок на небі, коли міниться світло й тінь на пейзажі. Я відчув, що живопис відводить її ще далі від себе, і я тоді — єдиний, хто здатен вловити ці миттєві перетворення, завжди неповторні, це проглядання Алани в Алані. Кейт Харрет, Бетховен і Анібаль Тройло, наче мимовільні посередники, сприяли моєму наближенню до Алани, проте перед картиною чи гравюрою вона мовби знову позбувалася оболонки й миттєво поринала у вигаданий світ, забувала, як повернутися звідти, переходячи від картини до картини, ділячись враженнями чи не кажучи нічого; ніби гра в карти, де кожний новий погляд перетасовує всю колоду, і для того, хто непомітно й пильно йшов позаду чи підтримував під руку, постійно змінювались дами й тузи, вини й трефи, змінювалась Алана.

Що я міг вдіяти з Озірісом? Налити молока й дати спокій цьому чорному муркотливому створінню? Алану ж я знову міг вести до картинної галереї, як і вчора, знову супроводити її до театру віддзеркалень, напівтемних залів і застиглих на полотнах образів перед іншим образом, у яскравих джинсах і червоній блузі, образом жінки, яка викинула сигарету, перш ніж увійти до зали, й ходила від картини до картини, обираючи кращу точку огляду, час від часу обертаючись до мене, щоб прокоментувати чи порівняти. Вона ніколи б не помітила, що я не поряд з нею, а трохи позаду чи й збоку, що я дивлюся зовсім не на картини. Ніколи б не збагнула, що її неквапліва, задумлива хода в галереї настільки її змінювала, що я аж заплющував очі, долаючи спокусу схопити її в обійми й у божевільному поспіху винести на вулицю. У природному бажанні насолоди й незвичайності вона здавалася невимушеною і грайливою, а її зупинки, її затримки біля картин відкладалися на часі, відмінному від мого, далекому від мого спраглого сподівання.

Досі існували тільки невиразні визначення: Алана в музиці, Алана перед Рембрандтом. Але тепер моє сподівання невблаганно підтверджувалося: щойно ми прийшли, Алана метнулася до картин із

вбивчою безпосередністю хамелеона, переходила від полотна до полотна, не відаючи, що непомітний глядач стежить за її рухами, як вона нахиляє голову, як складає руки і ворушить вустами, наче відтворюючи мелодію в собі, стаючи іншою Аланою, і та Алана накладалася на попередню, як карта на карту, поки назбирається колода.

Коли я повільно ступав за нею і спостерігав, як вона зупиняється перед картиною, мої очі безліч разів прокреслювали один і той самий трикутник, що виникав як спалах блискавки: від Алани на картину, з картини — на мене, від мене знову на Алану, щоб уловити переміну, помітити інший ореол, який осявав її на мить перед новою забарвою, новим відтінком на шляху до справжнього, остаточного розуміння. Годі було вгадати, скільки триватиме та мінливість, скільки нових Алан утворять нарешті нерозривне ціле, яким наповнимося ми обоє, поки вона, не помічаючи цього й запалюючи наступну сигарету, не попросить щось випити; а я, розуміючи, що мої довгі пошуки досягли мети, що моє кохання віднині розкриє свою приховану суть, сприйму ясний погляд Алани, певний, що за ним немає потаємних дверей чи незайманості пущі.

Я завважив, що вона надовго затрималася перед картиною, на передньому плані якої чорніли скелі, а далі самотнів човен; ледь помітно гойднулися руки, наче вона пливла в повітрі, линучи у відкрите море, до маревного обрію. І вже не дивувало й те, що інша картина, де садовий паркан з гострими штахетами опирався натискові лісу, змусила її трохи відступити в пошуках кращого бачення, щоб раптово й незбагненно викликати несприйняття. Птахи, морські чудовиська, вікна, за якими панував вічний спокій чи вбачалися ознаки життя,— кожна нова картина розчиняла Алану, змивала з неї шар попередніх барв, з корінням виривала пагони волі, злету, світла, окреслюючи її негатив — темний і порожній, її жахливу розплавленість, її згубний порив птаха-фенікса. Я умисне відстав, розуміючи, що не витримаю її погляду, її розгубленого подиву, коли вона побачить на моєму обличчі промінчик причетності, адже то був і я, то була моя вимріяна Алана, моє найжагучіше бажання,

стримуване тільки містом і обережною свідомістю, навіки й прісно Алана, і водночас я, одне в одному. Як би я хотів схопити її в обійми і кохати так, щоб після цього все стало зрозумілим, все сказаним між нами, щоб у цю нескінченну ніч палкого кохання, яких у нас було вже багато, зайнялася зоря нового життя.

Ми досягли кінця галереї, і я підійшов до дверей, ще ховаючи обличчя в сподіванні, що повітря і вуличні вогні повернуть мені звичний вигляд. Та Алана зупинилася перед картиною, яку досі затуляли від мене відвідувачі, й застигла, прикипівши поглядом до намальованих вікна й кота. Останнє перевтілення зробило з неї статую, відособлену від інших відвідувачів, від мене, що боязко наближався, шукаючи її очей, увібраних полотном. Я побачив, що той кіт — копія Озіріса; він дивився у далечінь, розрізняв там щось, приховане від нас стіною. Непорушний у своєму споглядданні, кіт видавався ще нерухомішим від Алани. Якимось дивом я відчув, що трикутник розпався, коли Алана повернула голову в мій бік, трикутника вже не існувало, хоч, як і раніше, він починався від Алани і тягнувся до картини. Проте назад не повертався, бо Алана лишалася з котом, задивлена з вікна в далечінь, де ніхто не був здатний побачити того, що бачили вони, що бачили Алана й Озіріс щоразу, коли дивилися мені в очі.